

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
KVINNAN OCH HEMMET

Stockho lm, Iduns Tryckeri Aktiebolag.

N:r 36 (403)

Fredagen den 6 september 1895.

8:de årg.

Prenumerationspris pr år:	Byrå:	Redaktör och utgivare:	Utgifningstid:	Annonspris:
Idun ensam kr. 5:—	Klara Södra Kyrkog. 16, 1 tr.	FRITHIOF HELLBERG.	hvarje helgfri fredag.	35 öre pr nonpareillerad.
Iduns Modet., fjortondagsuppl. > 5:—	Allm. telef. 6147.	Träffas säkrast kl. 2—3.	Lösnummerpris 15 öre	För »Platssökande» o. »Lediga platser»
Iduns Modetidn., månadsuppl. > 3:—	Prenumeration sker å alla post-	Redaktionssekr.: J. Nordling.	(lösnr: endast för kompletteringar.)	25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv.
Barngarderoben > 3:—	anstalter i riket.			Utländska annons. 70 öre pr nonp.-rad.

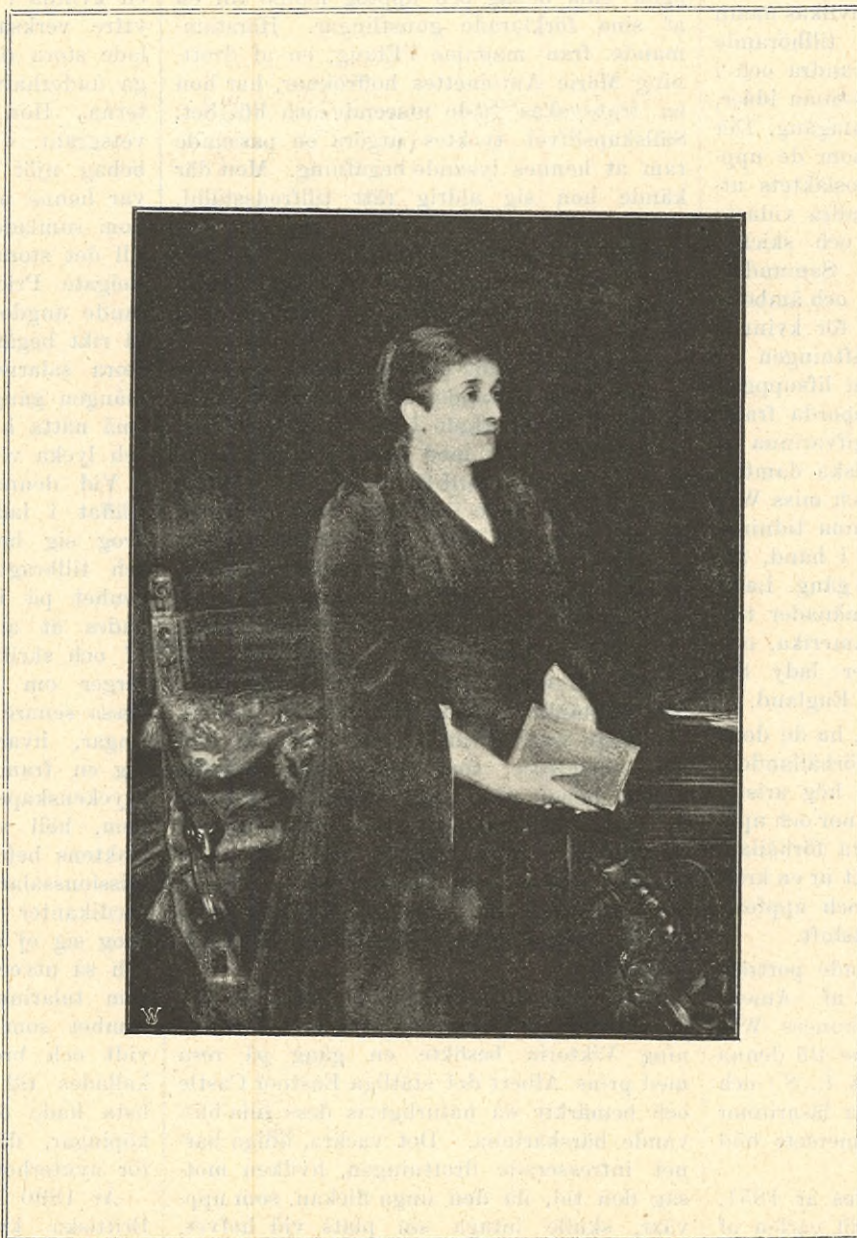
Isabel Caroline Somersset.

Dågon skald har sagt: »Sanningens kämpar räkna intet fädernesland, hela världen är deras åkerfält och de äro hela världens egendom.» Ja, den värld, som öppnar sitt hjärta för dem och skördar frukterna af deras arbete, har åtminstone delvis rätt att räkna dem såsom sina. Det är därför vi i dag utvidga vårt svenska galleri genom att upptaga bilden af en kvinna, visserligen genom sin födsel tillhörande ett annat land, men genom sin verksamhet tillhörande hela mänskligheten.

Angående denna verksamhet och bärarne af densamma hafva vi en särskild anledning att nu säga några ord, då snart sagdt hvilken dag som helst den under rättelsen kan väntas, att »S:t Sunniva» kastat ankar å svenska kusten.

En och annan, som ej så noga följer med den dagliga pressen, torde fråga: »Hvad är S:t Sunniva?»

Sunniva är ett engelskt fartyg, förhyrdt af det kvinnliga världsnykterhetsförbundets ledare för en resa till nordens hufvudstäder

Kristiania, Köbenhavn, Stockholm, Helsingfors och S:t Petersburg, i afsikt att inför regeringarna å dessa ställen framlägga den stora världsnykterhetspetitionen med dess två millioner underskrifter.

Miss Frances Willard, president inom detta världsförbund eller, som de skriva sig, Worlds Woman's Christian Temperance Union, och lady Henry Somersset, vice president, äro de, hvilka stå i spetsen för företaget, och i hvilkas vård det stora jättedokumentet är lämnadt. Med dem följa 130 delegerade från de olika amerikanska staterna, omkring 70 ombud från nykterhetsföreningar såväl inom sjelfva England som från dess kolonier — Newfoundland ända ned till Queensland äro representerade. Vidare målsmän för nykterhetsarbetet inom Kina, Japan, Kalifornien och det sydliga Tasmanien.

Denna kvinnliga armé gör nu sitt nykterhetskorståg kring hela Europa, begynnande i nord, med föresats att fortsätta ända ned till Rom, Athen, Konstanti-

Den, som äger en ädel kvinnas kärlek, föraktar all last.

W. v. d. Vogelweide.

nopel och Alexandria. De uppträda nämligen lika energiskt emot den förslappande opieröknigen som emot alkoholmissbruket, och vilja nu inför myndigheter och regeringar i alla dessa hufvudstäder framlägga sin petition, hvars hufvudsyfte är att på lagstiftningens väg söka bekämpa båda dessa berusningsmedel.

Petitionen innehåller två millioner underskrifter, hvilka representera $7\frac{1}{2}$ millioner personer, talande 50 olika språk. Den är 8 engelska mil lång och väger 1,730 engelska skålpund samt förvaras i 14 stora lärar. Pappersbladen äro uppklustrade på fint linne.

Dess yttre proportioner slå åskådaren med häpnad, men den andliga innebörden är dock af större betydelse. Vi älska tro, att bakom hvarje namn gömmer sig ett hjärta, som ömmar för mänsklighetens lidande och här nedlagt något af sin förtviflan och sitt hopp. Mången sörjande maka och moder döljer sig i dessa namn. Mången öm fader och syster har lagt sin hand på dessa blad, önskan framgång och välsignelse åt nykterhetens apostlar.

Hvem har då åstadkommit detta jätteverk? — Hvem är själen i denna rörelse? Förnämligast de båda kvinnor, hvilkas namn vi nämnt här ofvan. Fastän tillhörande olika land, ha de funnit hvarandra och i systerlig förening arbetat för samma idéer, outtröttligt och med sällspord framgång. Det är ej blott nykterhetssaken, som de upptagit på sitt program. Kvinnosläktets utveckling och frigörelse i den allra vidaste utsträckning ha inga varmare och skickligare sakförare än dessa båda. Samundervisning, tillträde till universitet och ämbetsförvaltningar, politisk rösträtt för kvinnor och deras deltagande i lagstiftningen — allt detta ha de gjort till sin liffsuppgift att arbeta för och vunnit sällsporda framgångar. Lady Somers set är utgifvarinna af en af de bäst redigerade engelska damtidningarna: »Womans' Signal», och miss Willard är medarbetarinna i denna tidning. Deras verksamhet går så hand i hand, att man måste tala om båda på en gång. Lady Somers set har nyss tillbragt månader tillsammans med miss Willard i Amerika, och miss W. är under långa tider lady S:s gäst på hennes ståtliga gods i England.

Innan deras vägar förenades, ha de dock utvecklats under mycket olika förhållanden. Den ena en ädel telning ur en hög aristokratisk familj med historiska anor och uppfostrad i Englands konservativa förhållanden. Den andra ett friskt skott ur en kraftig amerikansk nybyggargen och uppfostrad i Amerikas härdande frihetsluft.

Då Idun redan i fjol bringade porträtt och en utförlig lefnadsteckning af »Amerikas okrönte drottning», miss Frances Willard, hänvisa vi angående henne till denna sympatiska skildring (af märket *L. S.*) och bedja att denna gång med våra läsarinor en stund få dröja vid lady Somers sets bild och märkliga lifsgärning.

Isabel Caroline Somers set föddes år 1851, enda dotter och arftagerska till earlen af

Somers Cocks. Vid tjugutvå års ålder blef hon gift med lord Henry (Richard Charles) Somers set, son och arfvinge till hertigen af Beaufort. Lady Isabel växte upp som alla andra den engelska aristokratiens döttrar, ömsom på det ena godset, ömsom på det andra — under säsongen i London och så några månader på resor. Hennes fader, lord Somers Cocks, var en af Englands störste konstkännare, lärjunge af Frederic Maurice, vän till Ruskin och Turner, Cavour, Garibaldi och sir Henry Layard, åt hvilken han lämnade medel att utföra gräfnin-garna i Nineveh. Till Eastnor Castle och Reigate Priory, familjens stamgods, samlades ock oerhörda skatter af alla slags konstverk. I denna förfinade omgivning växte det liffulla barnet upp och utvecklades till en efter vetande, ej blott efter flyktiga nöjen törstande flicka. Lord Somers Cocks fröjdades öfver sin dotters begåfning och var angelägen att odla hennes själsgåfvor. De bästa lärare, som stodo att få, anskaffades ut till det ståtliga Eastnor Castle eller det leende gammaldags Reigate Priory, där familjen ömsevis vistades.

Snart kom den tidpunkt, då Londons lysande sällskapslif utbredde för lady Isabels ögon sina behag och upptog henne till en af sina förklarade gunstlingar. Härstammande från madame l'Etang, en af drottning Marie Antoinettes hoffröknar, har hon en fransyskas både utseende och liflighet. Sällskapslifvet tycktes utgöra en passande ram åt hennes lysande begåfning. Men där kände hon sig aldrig rätt tillfredsställd. Ehuru hon ägde allt jordiskt godt och njöt tillfullo af världens renaste fröjder och nöjen, var där dock alltid en längtan efter något bortom och öfver det synliga, som följde henne.

Af naturen stolt och högdragen, med kärlek sysselsättande sig med förfäders bragder, uppskattade hon till fullo hedern af ett giftermål med den blifvande hertigen af Beaufort, lord Henry Richard Charles Somers set, bärande ett ännu stoltare namn än det hon själf ärfte. Genom detta giftermål blef likväl den glada, lysande, andryga flickan alltmera böjd och tuktrad, ty mannen, en af dessa ädlingar, för hvilka Epsom och Derby med dess råa uppträden äga största lifsvärde, kunde ej bibehålla sin i allt högtänkta makas aktning och kärlek. De gingo snart hvar sin väg, sökande den olika lifsglädje, som deras olika karaktär kände behof af. Lady Isabel ägnade sig åt enda barnets, den nu myndige sonens uppfostran. Med honom var hon både moder, syster och lekkamrat. De så olika makarne äro dock ej åtskilda inför lagen, endast genom ömsesidig öfverens-kommelse.

En lustig och betecknande händelse omtalas från lady Isabels barndom. Drottning Viktoria besökte en gång på resa med prins Albert det ståtliga Eastnor Castle och bemärkte då naturligtvis dess lilla blifvande härskarinna. Det vackra, lifliga barnet intresserade drottningen, hvilken motsåg den tid, då den unga flickan, som upp-växt, skulle intaga sin plats vid hofvet,

men framför allt på lifvets stora skådebana. Vid afskedet yttrade drottningen: »När Isabel blir stor, så kom till mig, och vi skola talas vid ytterligare.» — »Jag kallas alltid *lady* Isabel, ers majestät.» — Man tänke sig de närvarandes bestörtning och de kungligas förnöjelse vid detta svar.

En del år senare presenterades den unga flickan för drottningen i Buckingham Palace. Ett fint leende lekte kring drottning Viktorias mun vid åsynen af den unga damen, som nu helt förgätit sitt barnsliga misstag. Med välbehag blickade drottningen på det fina, intelligent anletet, hvars mörka, strål-lande ögon oförskräckt mötte majestätets. »Välkommen till hofvet, kära Isabel... Ack nej, jag får ej utsätta mig för din rättelse en gång till... Välkommen lady Isabel Somers Cocks!» inföll drottningen, och den unga, ny presenterade nästan för-lamades af bryderi, under det hofvet hade roligt ännu en gång på hennes bekostnad.

Den unga makans lidanden böjde det ungdomliga öfvermodet. Hon lärde sig inse, huru ringa all yttre glans och prakt äro, då hjärtat är fridöst och sorgset. Moderskärleken och modersomsorgerna fyllde väl till en del hennes lif, äfvensom den för en kvinna i hennes ställning oundgängliga yttre verksamheten. Hennes faders död lade stora rikedomar och ansvaret för många underhafvandes bästa till de öfriga plik-terna. Hon skötte dem alla väl och sam-vetsgrant. Af det engelska landtlifvets behag njöt hon med sin son, så ofta det var henne möjligt, och skaror af glad ungdom samlades under helg och sommarferier till det stora Eastnor Castle eller det ljufva Reigate Priory, men när den glada, kvitt-rande ungdomsskaran flytt, var den sorgsna, så rikt begåfvade kvinnan åter allena i de stora salarne. Helt säkert afundades hon mången gång de unga hustrurna i godsets små nätta hus deras dagliga familjetrefnad och lycka vid en makes sida.

Vid denna tid tyckes en kris hafva inträffat i lady Somers sets andliga lif. Hon drog sig helt tillbaka från sällskapslifvet och tillbragte flere år i stilla tillbakadragenhet på Eastnor Castle. Denna tid ägnades åt allvarliga studier af store mäns lif och skrifter, läsning af bibeln och omsorger om godsets underhafvande. För dessa senare anordnades en mängd förbättringar, hvarvid nykterhetssträfvandet intog en framstående del. Hon fann, huru dryckenskapen förstörde lyckan i de flesta hem, höll värtaliga föredrag i ämnet för traktens befolkning och blef själf blåbandist. Missionssalar byggdes här och där i bygden, predikanter ditkallades, men hon undandrog sig ej att själf uppträda jämte dessa, och så utvecklades hennes naturliga gåfvor som talarinna. Ryktet om hennes verksamhet som kristlig nykterhetsvän spordes vidt och bredt omkring i landet, och hon kallades till många orter, tills hon på sin lista hade öfver 200 namn på städer och köpingar, där föreningar af henne bildats för nykterhetens befrämjande.

År 1890 kallades lady Somers set att blifva Brittiska kvinnliga nykterhetsföreningens

president. År 1892 ombads hon att komma till Amerika, där kristliga världsnykterhetsföreningen det året sammanträdde i Boston. Denna förening räknar 500,000 medlemmar med 10,000 lokalföreningar.

Återkommen till England deltog hon med lif och själ i arbetet för det politiska parti, som på sitt program upptagit nykterhets-saken. På fjorton dagar talade hon offentligt trettiosex gånger. Samtidigt innehöll hennes tidning varma uppmaningar till alla landets kvinnor att stå på sin post och fullgöra sina skyldigheter vid de kommunala valen. Englands kvinnor hafva, som vi veta, icke allenast kommunal rösträtt, utan de äro ock själfva valbara till stadsfullmäktige och en stor del andra kommunala ämbeten. Detta gifver dem ett mycket stort inflytande på det politiska lifvet, och däraf har lady Somerset skickligt vetat be-gagna sig.

Den stora jättepeticionen skall nu äfven framläggas för Sveriges konung. Verkan däraf må blifva hvilken som helst, det innebär dock ett gif akt för vår tid, som ej kan blifva utan välsignelse, utan måste vinna många hjärtan för den sak, som så varmt förordas af kvinnor, liknande lady Somerset.

Till "allas vår Lea"!

(På födelsedagen den 2 sept. 1895.)

Vän den var, din dag,
rik på gladt behag,
rik på lif och ljus och ädelt nöje,
rik på hjärtero,
rik på barnatro,
rik på vackert, harmlöst solskenslöje!

Du med storm oss tog,
du så fagert log,
där du kom emot oss gladt och trofast;
du så varm i håg
oss i ögat såg
och—vardt strax uti vårt hjärta bofast.

Ingen trumphenet,
ingen dold förtret
kunde länge stånd emot dig hålla;
hvad som nyss oss tryckt
du slog gladt på flykt —
det var nästan som du kunnat trolla!

Säg, hvarfrån du fick
detta glada skick,
detta ljusa, lätta ungdomssinnet,
denna fläkt af vår,
hvilken genomgår
allt du skänkt ur fantasin och minnet?»

Intet ju förstör
nån'sin ditt humör,
du kan le igenom sorg och tårar,
le så vänt och gladt
midt i köld och natt,
le — i hopp på nya, ljusa vårar!

Le, fastän du är
mer än mången här
pröfvad uti sorger och bekymmer,

le, i hopp så visst
att en gång till sist
det skall »klarna», där ännu det »skym-
mer»!

Lycklig du, som har
ungdomssinnet kvar
än vid aftonen utaf din lefnad;
lycklig du, som sår
än i sena år
rundt omkring dig glädje, lust och tref-
nad!

Tack för svunnen dag,
rik på gladt behag,
rik på lif och ljus och ädelt nöje,
rik på hjärtero,
rik på barnatro,
rik på vackert, harmlöst solskenslöje ...
En svensk kvinna.

En vandring genom Kvinnornas utställning i Köpenhamn.

Från Iduns specielle referent.

Hvem minnes icke, då man här för ett par år sedan hörde förkunnas om den tilltänkta kvinnoutställningen i Chicago, med hvilken känsla af tvifvel och löje denna underrättelse af den stora allmänheten emotogs. Man är van att höra så många underliga tilltag af kvinnorna i den stora västern — ting hvilka ej skulle gå an att omsätta i handling här hemma i våra gamla lagbundna och konservativa samhällen. Vi ha det så bra, tycka de flesta, och några nya påfund och bråk vilja de ej vara med om. Och nu denna amerikanska kvinnoutställning med kvinnligt arbete från början till slut — kvinnlig arkitekt och dekoratör för själfva byggnaden, kvinnliga styresmän, med ett ord, det hela gjordt af kvinnor — hvad var detta för en galenskap? Alltsammans skulle naturligtvis sluta med ett storartadt fiasko! — Så talade här då den stora allmänhet, som »har det så bra», både män och kvinnor, ifall de öfverhufvud ens nedläto sig att tala något om saken.

Men några vakna och klarsynta personer funnos ock. Dessa tänkte annorlunda. De skickade svenska ombud och svenska produkter till den förkättrade utställningen. Vi vunno erkännande och drogo hem med pris och medaljer. Ja, då syntes plötsligt allt det skedda godt och bra. De hemvändande kvinnorna prisades och svenska regeringen likaledes, hvilken lämnat pekuniärt understöd och vårdat sig lika faderligt om sitt lands döttrar som söner.

Denna erfarenhet var knappast ett år gammal och dock — hvem skulle kunna tro det — precis samma tvifvel och samma klander upprepades, då den nordiska kvinnoutställningen i Köpenhamn skulle komma till stånd. Man hörde yttranden som dessa: »Ingen människa nekar kvinnorna att vara med på människens utställningar, hvad skall då en separatutställning tjäna till?»

Ärade klandrare! Det skall tjäna till mycket, som ligger inom nära räckvidd att få tag på. Det skall tjäna till att höja

kvinnans tro på sig själf och på de krafter, som Gud nedlagt inom henne. Det skall väcka hennes kärlek till allvarligt arbete för en själfständig existens och påvisa nya möjligheter härtill. Det skall vidare utveckla solidariteten emellan kvinnorna. Och slutligen skall det nedslå talet om, att kvinnan icke på egen hand kan organisera och förvalta ett större företag. En dylik utställning afser ej att komma med något nytt, som öfvergår männens arbete, endast att visa, huru långt kvinnorna äro komna på de olika arbetsområdena och sporra till vidare fortsättning. Vi älska tro, att mången ung kvinna, som vandrar omkring i en dylik utställningslokal; bland dess tusende alster af flit och konstskicklighet, därvid kommer att tänka: det eller det arbetet passar för mig, det vill jag slå mig på, och det skall jag göra så bra, att världen aldrig har sett maken. Och mången moder, som går där, planerar i sitt stilla sinne för småflickorna där hemma, hvad de skola göra, när de blifva stora, för att vinna oafhængighet och en tryggad existens.

Ett stycke mission af denna art har varit den danska utställningens syfte, och den har lyckats kanske i större mått, än hvad de, som planlade den, ens drömde om.

Hvar och en som i sommar varit i tillfälle att göra ett besök i Kongens store By, det glada Köpenhamn, medför därifrån ett oblandadt godt intryck af den nu snart avslutade kvinnoutställningen. Den är ordnad med en ovanlig energi, fin smak och en ypperlig esprit d'arrangement. Det finansiella resultatet har ock, tvärt emot hvad som vid dylika tillställningar brukar vara fallet, visat sig ovanligt godt. Öfverskottet är, sedan alla omkostnader betalats, redan så stort, att dess användande framkallat liflig diskussion. Troligen kommer det att bilda grundplåten till en blifvande kvinnlig fackskola.

Utställningen har hittills besökts af öfver 40,000 personer, och den dag vi vandrade kring där, på 7:de veckan efter dess början, var trängseln ganska betydlig. Gamla och unga damer, officerare, unga herrar och kraschanklädda herrar i brokig blandning om hvarandra, alla tagande sitt språks vackraste adjektiver till hjälp för att uttrycka sin förtjusning öfver de utställda föremålen eller stumt nickande bifall, då en smaklig tårta bjöds dem. Det var nämligen kakornas dag, då utställningen af bakverk pågick, med täflan och pris för de skickligaste hertinnan. Ett långt bord täckt med en snöhvitt duk och prydt med gula och lilasfärgade bandrosetter, stod dukadt i inre salen af utställningen, dignande under bördan af de läckraste bakverk, från och med meterhöga krokaner, hvilka i sin utsökta konstnärlighet skulle hedrat en jubelfest, till och med glacerade tårtor och små kaffebröd af alla slag. Där var Alliancetårta och Butterkuchen, Pyntekage och Nugatkage, Linsekage och Trouvillekage, smykade med kanderade frukter, och prisbelönda, läckra Oste-pinde (=tunnrån) m. m. Ja, »där var Kager alle Vegne», som en af de unga marskalkinnorna i den röda och hvita uppsyningsdräkten sade. »Men tak Deres store Gud», tillade hon, »att De ikke sidder i Damekomitéen og skal smage paa det alt-sammens.» Den pinan var dock redan undanstökad, ty de prisbelönda utställarinnornas namn stodo att läsa på ett papper vid sidan af hvarje produkt.

Det kan synas alltför banalt att börja med skildringen af bakverk på en dylik epokgörande utställning. Men hvad säger icke gamle Olle Nordstuen till Marit: »Ser du Marit, först Maden, så Guds Ord, så lidt Skrivning og Regning og så lidt Kærlighed, hvis det kan falde sig så; men det nytter bitter død ikke at begynde med Kærligheden og ende med Maden.»

Och nu kära läsarinna, sedan vi gifvit gamle Ole rätt, återgå vi till dörren, för att därifrån börja vår orienterande vandring genom utställningen. Densamma är, som vi veta, inrymd i Industriföreningens hus vid Tivoli. Från Westerbrogade inträder man genom den stora portalen, öfver hvilken en bild af drottning Thyra bland rosor och blomsterornament finnes anbragt. Med sina korsade händer tyckes hon läsa välsignelsen öfver den inträdande. I vestibulen däremot blänga de af fru Nielsen modellerade tigarne argt på oss, och vi äro glada att få så snart som möjligt undan deras ramars slinka in genom räknemaskinen i stora salen. Denna gör ett imponant intryck. Dess fond upptages af ett väldigt porträtt af drottning Louise, utställningens höga beskyddarinna, måladt af fru Jerichau-Bauman.

De kring salen löpande gallerierna äro prydda med grönskande slingerväxter samt här och där en färgrik flagga till omväxling. I salens midt står, på en röd, sammetsklädd, med guldkronor öfversälad piedestal, en vit marmorbyst af danska kronprinsessan, utomordentligt vackert utförd. — Det är industriafdelningen och den kulturhistoriska afdelningen, som fått sin plats härnere i afdelade små rum längs väggarna och med fristående montrar i salens midt. Öfverallt där en dekoration kan anbringas, synes utställningens symbol den gula maskrosen eller Lövetand, som den på god danska kallas. I talrika små blomsterkrukor, klädda med violett silkespapper, förekommer den ofvanpå montrerna och i alla hörn och vinklar.

Midt för ingången ser man två unga flickor, sysselsatta med att sy stråhattar för hand och på maskin. Deras alster rönte flitig åtgång, särdeles de små nätta barn- och dockhattarne. Bredvid står en väfstol, tillhörig vår svenska fru Kulle med ett stycke uppspänd konstväfnad uti, hvilken bearbetas af hennes lilla dotter. Ett stycke därifrån sitta två handsömmerskor. Äfven vid deras bord var köplusten stor. Tvänne silfverpölererskor arbeta flitigt vid nästa bord. Nära ingången finnes också utställningen från kungliga porslinsfabriken, där det kvinnliga arbetet representeras på ett ypperligt sätt i dekorationer och målning. Af en minnestallrik öfver utställningen äro redan sålda 1,200 exemplar till 2 kr pr styck.

Vända vi oss så till höger och följa salens väggar, träffa vi först på »Damevaskeriet», upptagande prof på kemisk tvättning af allt möjligt, som tänkas kan i toalettväg. För att riktigt öfvertyga åskådaren om metodens förträfflighet, låg halfva plagget rengjort med bibehållande af färg och form och den andra hälften i sitt ursprungliga smutsighetstillstånd. Af handskar den ena handsken fin, mjuk och ren och dess orena make bredvid, afskyvärd att skåda. — Vidare kommer afdelning för korsetter, för tvål och parfym med Danmarks vapen i röd och hvit tvål. Handväfda duktyger och linnevaror af förträffligt slag. Dito kulörta väfnader, bomullstyger och förkläden med

vackra mönster. Tillverkningen af pappaskar och fodral i alla tänkbara former och storlekar hade äfven här fått sig en plats upp-låten.

I nästa afdelning, äfven till höger, träffa vi fru Kulle med hennes utsökta samling af väfnader, gobeliner; skånska spetsar och alla de vackra ting vi stockholmare så väl känna från Drottninggatan n:r 36. Ännu en svensk textiltställning från frkn Schultz i Göteborg finnes. Där förekomma bland annat en målad gobelin af frkn Ingeborg Holck till ett pris af 175 kr. och en på svart sammet målad eldskärm i förgylld ram till 140 kronor, ett särdeles läckert arbete. Midtemot på högra sidan presenterar fru Emma Fischer från Köpenhamn en förtjusande interiör i konstväfnad, bestående af krabbasnärstapet med motiv från grekiska vaser, med vasbärande grekinnor, en grekinna som gungar och en som gungas, allt i vinrankors skydd och mot en botten i mattgrönt, som uppåt förtonar beundransvärdt luftigt och fint. En panelning i dukagångsväf med mörkviolett mönster hör härtill. Och mot denna präktiga väggbeklädnad afteckna sig möbler af utskuret trä, målade i ljusgrönt och belagda med klarröda dynor i rödlakansväf. Golfvet i interiören är klädt med en flossamatta, allsammans väfdt efter teckningar, gjorda af fru Holten, född Skovgaard, syster till de båda målarna Skovgaard.

(Forts.)

En kvinnobild — utan bild.

Lyckan är oftast nyckfull mot sina gästlingar, och få äro de, som under hela lifslöppet bli hugnade med hennes orubbliga bevägenhet.

Den kvinna, hvars timglas nyss runnit ut och hvars lefnad vi här i korta drag vilja skildra, var en af dessa få.

Emma Benedicks var född i Stockholm den 12 april 1826 och dotter till den aktade och framstående bankiren C. Benedicks och hans maka född Seligmann. Hennes upfostran grundlades i Stockholm och fortsattes sedermera dels i Tyskland, där hon tillbragte ett helt studieår, dels i Paris, där hon åtnjöt undervisning i sång för den yngre Garcia, som lofordade hennes klangfulla röst och ypperliga koloratur.

Vid tjuguar års ålder gifte hon sig med sin kusin, generalkonsul Carl Benedicks. Den väsensenhet, som bildade grundtonen i deras samlif, gjorde denna förbindelse till ett harmoniskt äktenskap, där missnöjets och tvedräktens dissonanser aldrig hördes af. Det sant kvinnliga i Emma Benedicks hjärta och karaktär gick helt upp i den mera individuellt anlagde makens personlighet. Hon fann i honom det stöd och den ledning, hennes vekare natur kräde.

I fullaste mått utrustad med icke blott hufvudets, utan också hjärtats egenskaper, blef denna kvinna, just därför att hennes äktenskap var barnlöst, mera i tillfälle att rikta sina tankar utåt till den nödställda och lidande medmänniskan, hvars materiella bekymmer hon lika frikostigt som beredvilligt undanröjde, för så vidt den hjälpsökande verkligen var förtjänt däraf. Hon hörde dock ej till dem, som i tanklöst oförstånd uppmuntrade dagdrifvaren eller lätttingen; hon hjälpte först efter att hafva fått

fullt tillförlitliga uppgifter beträffande den hjälpsökandes lifsvillkor och karaktär.

Efter ett 42-årigt äktenskap träffades hon af ett hårdt slag — döden ryckte bort hennes make. Hon drog sig då helt tillbaka från umgängeslivet, där hennes älskvärda väsen och hennes lynne, som förenade ungdomens elasticitet och glädthet med ålderns lugna värdighet, gjort henne eftersökt och värderad.

För att i någon mån minska ensamheten och ersätta sin smärtsamma förlust, öppnade hon då sitt hem för en ung flicka, hvilken allt sedan intagit en dotters plats vid hennes sida.

Det var i synnerhet under den sista perioden af sitt lif, efter mannens död, som hon mera uteslutande ägnade sitt lif åt välgörenhet.

En mängd stiftelser såväl som enskilda personer ha af henne fått understöd. År 1890 lät hon, under namn af »Emma Benedicks asyl», på Djursholm uppföra ett ålderdomshem för obemedlade och orkeslösa kvinnor, företrädesvis ur medelklassen. Åtskilliga af Stockholms kyrkor samt Skansen m. fl. fosterländska institutioner ha af henne fått rikliga bidrag. Till julen samt på mannens dödsdag gjordes alltid betydliga utdelningar åt de fattiga.

Hon delade med sig icke blott därför, att hennes hjärta manade henne därtill, utan också därför, att hon ansåg det som en moralisk förpliktelse, för hvilken hon heller icke tyckte sig förtjäna loford. Det var en anspråkslös kvinna, och kanske just denna egenskap bär skulden till, att hon ej ville låta fotografen förevisa sina drag. Med undantag af ett porträtt i olja från den tidigaste ungdomen finns intet porträtt af fru Benedicks, och som bevis på hennes aversion för porträtt af sig själf kan nämnas, att då en släkting henne ovetande låtit taga ett dylikt efter oljetaflan, hon efter upptäckten häraf passade på att vid första tillfälle taga det ur albumet och förstöra det. På grund af denna karaktäristiska egenhet äro vi icke i tillfälle att här presentera hennes bild för Iduns läsarinna.

De 4—5 sista åren var hennes hälsa vacklande, men hon bar sina plågor med tålmod och klagade icke. Under innevarande sommar vistades hon på Dalarö. Hon stod just i begrepp att återvända hem och ämnade tillbringa dagen före afresan hos en bekant familj, då döden kallade henne. Efter en halftimmes dödsarbete slocknade lifsgnistan. Emma Benedicks dog den 26 augusti af hjärtförslamning.

Den afidnas nu öppnade testamente bär ett storartadt vittnesbörd om, att hennes hjärtevarma omtanke för lidandets barn samt för allmännyttiga och upphöjda ändamål följt henne äfven bortom grafven. Förutom en mängd dispositioner till enskilda personer ha ej mindre än 615,000 kronor donerats till välgörande syften, af hvilka vi här nämna följande:

Fru »Emma Benedicks' Asyl för ålderstigna fruntimmer» 300,000 kr.; en af metodistförsamlingarna i Stockholm (för kyrkobyggnad) 50,000; asylet för paupes honteux i Stockholm 20,000; Stockholms sjukhem för obotligt sjuka (för underhållande af 2 sjuksängar) 20,000; kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn 20,000; Sabbatsbergs fattighusinsrättning 15,000; Allmänna institutet för döfstumma å Manilla 10,000; Diakonissanstalten vid Ersta i Stockholm 10,000; fröken Elsa Borgs hem vid Hvita bergen i Stockholm 10,000; Stiftelsen för gamla tjänarinnor i Stockholm 10,000; Föreningen för välgörenhetens ordnande i Stockholm 10,000; Stockholms skollofs-

kan ni ju begära svar till någon poststation, som ligger i närheten af Ystad, exempelvis till Simrishamn, och laga att svaren returneras till Y. På det sättet får den, som läser annonsen, åtminstone på ett ungefär veta, hvar ni bor och hvilket han i regel, om han verkligen reflekterar å eder annons, gärna vill veta.

3. Om ni söker plats t. ex. som värdinna, så kan ni undvika mycket onödigt skrifveri därigenom, att ni i annonsen omnämner, huruvida ni äger någon eller ingen kunskap i musik. Den ene sätter värde på att få en musikalisk värdinna, ja, fordrar det kanske ovillkorligen, den andre bryr sig ej det ringaste om musik. Äfven om ni kan aldrig så litet klinka piano, så angif det, ty måhända är man nöjd med ganska litet i detta hänseende, medan man dock ovillkorligen fordrar *något*. Annonsera alltså: »musikalisk», »något musikalisk», »spekar till husbehof», »icke musikalisk» etc.

4. Slutligen ännu ett råd: Om ni besvarar en annons, i hvilken anhålles om fotografi af den svarande, så bry er ej om att svara, därest ni ej också enligt begäran medsänder fotografi. Svarar ni ändå, så skall edert svar i nittionio fall af hundra utan vidare genast hamna i papperskorpen. Och ni må icke mena, att den som i nämnda fall genast bortkastar edert bref, är en »ytlig» person, som blott fäster sig vid utseendet, ty hvilken person, som t. ex. söker en värdinna, han må vara huru allvarlig och »djup» som helst, skulle vara likgiltig för att veta, om den sökande ser ut som en markatta eller har ett någorlunda hyggligt utseende? För öfrigt kan man ofta blott af en persons porträtt sluta till åtskilligt om personens inre beskaffenhet. Och skulle ni vilja ha bevis för denna sats, så har ni det här: På en persons porträtt ser man bland annat hans ögon. Nu äro ögonen själens spegel; alltså ser man af en persons porträtt hans själ, d. v. s. hans inre. H. S. B.

I som annonseren efter plats, följn nu dessa välmenande vinkar af en unkarl, som är i bryderi för att få en lämplig värdinna, och I skolen få se, att det kommer att nappa alldeles öfverdådigt. Den där råd lyder, han är vis.

Iduns läkarartiklar.

(Eftertryck förbjudes.)

V.

Om våra födoämnen.

Några allmänna synpunkter af

Professor Robert Tigerstedt.

(Forts.)

Njutningsmedlen äro alltså nödvändiga för kroppen. Men vi böra dock vakta oss för öfverdrift i deras användning, ty därigenom kunna svåra rubbningar i kroppens välbefinnande uppstå. En sådan öfverdrift äger rum, om man använder för starkt kryddad mat, ty härigenom utöfvas en alltför stark retning på magsäcken, som sålunda småningom bringas till ett sådant tillstånd, att den icke mera kan undvara dessa starka kryddor, något, som i sin tur leder till mer eller mindre svåra magsjukdomar och därmed följande elände.

En märkvärdig omständighet, som nära sammanhänger med njutningsmedlen, måste jag också beröra, nämligen behovet af omväxling i födan. En föda må aldrig så mycket tilltala oss, vi ledsna dock slutligen vid densamma, om vi alltför ofta få förtära den. Förklarigen härtill synes väsentligen ligga däri, att magsäcken genom ständigt enahanda retning på något sätt förslöas, så att den icke mera bildar tillräcklig magsaft. Detta behof af omväxling i födan är naturligtvis ingalunda liktydigt med ett behof efter läckra och dyrbara maträtter och kan utan någon egentlig svårighet tillfredsställas, ty af samma slags födoämnen kunna ju för samma kostnad flere olika maträtter tillredas, hvilka alla hafva sin särskilda smak. Anmärkas bör, att det viktigaste af alla våra födoämnen, brödet, också är det, vid hvilket vi minst lätt ledsna eller rättare sagdt vid hvilket vi alls icke ledsna.

Vi kunna med allt skäl utsträcka begreppet njutningsmedel ännu längre än vi hittills gjort det och såsom sådana beteckna allt, som gör förtärandet af födan till ett nöje, således en snygg servering, ett gladt bordssamtal, m. m. dyl. Slikt kostar ingenting, men bidrager ofantligt både till trefnaden och till matlusten. En osnygg serverad mat, den må nu sedan i och för sig vara huru läcker som helst, väcker endast leda; tvister och obehag vid matbordet stilla hungern förr än kroppens behof af näringstillförsel är tillfredsställdt.

Jag ber slutligen att med några ord få beröra ett bland de njutningsmedel, som tillhöra de i dagligt tal såsom sådana betecknade, nämligen *spriten* (alkoholen). Det är icke min afsikt att här närmare inlåta mig på en skildring af spritdryckernas inverkan på kroppen och dess förrättningar, eller att skildra de olyckor och det elände, som de ännu i våra dagar i så rik mån föranleda. Men då jag föreställer mig att dessa rader komma att läsas af åtskilliga mödrar, har jag icke kunnat underlåta att här uttala ett allvarligt varningsord mot att låta barn förtära sprithaltiga drycker af hvad slag de vara må. Man gör detta ofta af ren tanklöshet, icke sällan också i akt och mening att därigenom stärka barnet. Men man tager härutinnan fullkomligt miste. Tvärtom lär erfarenheten med den största bestämdhet att sprit, äfven i mycket små mängder, icke blott icke gör barnet nytta, utan tvärtom vållar det skada.

Man anser, att den i vår tid, äfven hos ungdomen, så vanliga nervsvagheten, neurastenien, med dess retlighet, hufvudvärk, hjärtklappning, sömnlöshet och nedstämmning, till en del framkallas af en för tidigt och i snabb stegring tilltagande förtäring af spritdrycker. Den genom dem skadligt påverkade unga hjärnan förmår icke fylla de af skolarbetet på densamma ställda fordringarna, och sålunda uppstår en öfveranstängning, som icke sällan lägger grunden till barnets senare nervositet.

En schweizisk läkare har för icke länge sedan meddelat följande lärerika iakttagelse till belysning af spritdryckernas verkningar på barn.

Två familjefäder, hvilka ansågo att vin i måttlig mängd var nyttigt för något äldre barn, ville pröfva huruvida detta stegrade dessas arbetsförmåga hemma och i skolan, eller om det nedsatte den och föranledde en snabbare utmatning och förslappning till kropp och själ. Barnen, gossar, voro 10—15 år gamla. Det endast till måltiderna förtärda, alltid med vatten utblandade och i och för sig svaga vinet utgjorde dagligen för de yngre gossarne 70, för de äldre 100 gr. Försöket räckte halftannat år och utfördes sålunda, att flere månader med

vin städse omväxlade med flere månaders afhållsamhet och det under iakttagande af att bägge perioderna så jämnt som möjligt fördelades på olika årstider.

Resultatet var att gossarne under den period, de fingo vin, föreföllo föräldrarna mattare, sömnigare, mindre upplagda för andligt arbete, deras sömn var oroligare, oftare afbruten och därför mindre vederkvickande. Två af gossarne märkte detta själfva så tydligt, att de af egen drift bådo föräldrarna att förskonas från vinet.

Ur medicinsk synpunkt är spriten, såsom en framstående tysk universitetslärare vid en medicinsk kongress yttrat, ett retmedel. »Barnets kropp behöfver intet sådant, den måste hållas frisk, hafva god luft, rörelse, god föda. Men det är en kräftska i vår tid, att hvarje barn från det andra eller tredje året får dricka vin och öl, och jag ville fästa uppmärksamheten därpå, att i synnerhet vi, som praktisera i en stor stad, dagligen kunna öfvertyga oss, att en af vår tids viktigaste sjukdomar, den stegrade nervösa retligheten och den aftagande nervösa motståndskraften, i hög grad ökas genom ett förtidigt missbruk af sprit.» Och han tillade, vändande sig till de närvarande läkarne: »Jag ber er att hvarhelst ni har något inflytande alltid bestämdt framhålla, att man åt små barn och åt unga personer endast alldeles undantagsvis, men öfver hufvud taget icke alls får ge något vin.»

(Forts.)

Ur notisboken.

Kronprinsessans hälsotillstånd har under den senaste tiden varit något mindre tillfredsställande. Den försämring, som inträdde i hennes kroniska lungkatarr vid återkomsten till Baden sistlidne vår, fortfar ännu med betydlig slemafsöndring och envis hosta.

»**Allas vår Lea**», den uppburna författarinnan och då och då äfven som medarbetarinnan i Idun synliga fru *Josefina Wettergrund*, fyllde i måndags 65 år. »En svensk kvinna», som redan förr någon gång på ett formfulländadt och varm-hjärtadt sätt i vår tidning gjort sig till tolk för sina medsysstrars sympatier, har på annat ställe i detta nummer hugfäst »Leas» märkesdag.

Kvinnliga läkarestipendiater. Fredrika Bremer-förbundets stipendier för kvinnor, som studera medicin, ha för innevarande år tilldelats, det å 500 kr. med kand. *Berna Skog* och det å 400 kr. med kand. *Sofia Holmgren*.

Biskopsdotter folkskollärarinnan. En dotter till biskop Johansson i Hernösand söker i år inträde i andra klassen vid Kalmar folkskollärarinneseminarium.

Telegrafkurs för kvinnliga elever tog den 1 dennes sin början vid telegrafverkets undervisningsanstalt härstädes. Kursen, som räknar ett 30-tal deltagarinnor, kommer att fortgå omkring 3 ½ månader.

Selma Lugerlöfs förr omnämnda nya 2-aktsdrama gafs i fredags för första gången på Dagmarteatern i Köpenhamn på föranstaltande af komitén för kvinnoutställningen. Stycket heter »St. Annas kloster» och är ett medeltidsstycke af mörk dramatisk ton. Det äger både stil, färg och stämning — säger Nationaltidningens anmälare — kort sagdt, samma lyriska makt, som genomgår den talangfulla författarinnans öfriga arbeten, men den dramatiska utvecklingen är icke lycklig. Maskineriet arbetar för tungt och handlingens hjul synes stundtals stå stilla.

Någon entusiasm väckte stycket just ej och resultatet blef blott en succès d'estime. Till den

Tandläkare dr Geo. Forssmans
 nya preparat för tandernas vård:
Tandpulver, två slag, Tandpasta, Tandinktur
 Bändix, Josephson & C. O., 11 Regementsg.

sons hade gärna haft henne hemma hela dagen som hjälp och sällskap, men hon var fast besluten att själf förtjäna till sina kläder och till hvad hennes far kunde behöfva. Emellanåt kom denne in till staden, fastän sällan, och far och dotter träffades då vanligtvis. Ingrid visade aldrig någon blygsel öfver honom, hvad hon än kände i sitt hjärta. För Björk voro dessa flyktiga möten soliga högtidsstunder, men för Ingrid slutade det vanligen med tårar, ty det hände aldrig, att fadern lämnade staden nykter. Ofta måste han dödfull läggas på en kärra och föras hem eller sofva ruset af sig någonstans i staden.

Det var detta de berättade, den blida moster Hanna med sin mjuka, litet släpiga röst och morbror, målarmästarn, med stel högtidlighet och noga vägande på hvarje ord. De hade intet mer att säga — härads-höfdingens eget hjärta fick tala resten. Han hade att öfverväga och besluta.

Hvarje ord hade för honom varit som svidande piskslag. Å, om han vetat det förut — men hvad då? Hade han väl kunnat hejda de ord, som i dag trängt sig fram ur hans öfversvallande hjärta? Och skulle han nu bättre kunna lefva lifvet utan henne än för några timmar sedan, när tanken på en sådan möjlighet väckt hos honom en känsla af den största tomhets kval? Han greps af ångest, när han tänkte på att införa henne bland sin stolta släkt — denna släkt utan tadel och fläck. Och hans älsklingssystem, den aristokratiska Laura, som sedan ett år bar grefvinnetitel — hur skulle han kunna ge henne till syster en flicka, som han hittat i en butik bakom en

disk, och som hade till far en tjuf och drinkare, en syster som »lefde i ett lif af synd och skam» — en annan syster som tjänade som piga och en mor, som rymt med en gesäll! Han vred händerna, och kallsvetten pärlade på hans panna.

»Hvar är Ingrid?» sade han med tonlös röst. »Kan jag få tala med henne?»

»Hon är i sitt rum innanför salen,» svarade fru Jonson och ville resa sig.

»Nej, låt mig gå,» hejdade henne Sterner. Han gick genom salen och knackade på hennes dörr. Han hörde ett sakta »stig in», och han efterkom uppmaningen utan att ha en aning om, hvad han skulle säga henne.

Hon hade tändt lampan och krupit upp i soffhörnet. Hon hade väntat — honom eller moster Hanna — och räknat minuterna i kvalfull ångest. När han trädde in, mörk och allvarlig med uppsyn som en domare, blef hon så rädd, att hon höll händerna afvärjande upp mot honom, som för att undgå ett slag.

»Hvarför är du rädd?» sade han. »Hvad tror du jag vill göra dig? Ingrid — älskade barn!»

Han öppnade sina armar, och hon sjönk till hans bröst och nästlade in sitt hufvud där, som en skrämmd liten fågelunge, hvilken funnit sitt säkra bo. Så föll hon i häftigt gråt med våldsamma snyftningar. Han tog henne på sitt knä och talade tröstens och kärlekens ord till henne, till dess han åter fick henne lugn. Han hade aldrig sett någon gråta så hejdlöst, så våldsamt. Han lofvade henne och sig själf, att aldrig mer, så länge de två vandrade tillsammans på

jorden, skulle hon gråta — han kunde inte uthärda att se det.

När han lämnade staden, ville han taga henne med som sin hustru. Han hade fått anställning högt upp i nordliga Sverige — där skulle de bygga sitt enkla lilla bo, där skulle de lefva blott för hvarandra, långt borta från dem, som känt henne förr, från hennes släkt och bekanta.

Bröllopet skulle försiggå i all stillhet med endast några få gäster af Jonsons närmaste, ett par flickvänner till Ingrid samt några af Sterners herrbekanta. Men Ingrid ville vigas i kyrkan, där hon konfirmerats. Sterner ville helst, att vigseln skulle skett så privat som möjligt, men han ville icke motsätta sig denna enda önskan af Ingrid.

I en sak hade Sterner sagt sin bestämda vilja redan från den dagen, de förlofvat sig. För henne skulle icke mera få finnas någon annan släkt än hans, inga andra band, än dem som bundo henne vid honom. Hon skulle äga hvarken far eller mor eller syskon, och om någon af dem ställde sig i hennes väg, måste hon bokstafigen vända sig bort och säga: »Jag känner er inte.»

(Forts.)

Innehållsförteckning.

Isabel Caroline Somerset. (Med porträtt). — Till allas vår Lea! På födelsedagen den 2 sept. 1895. Af *En svensk kvinna*. — En vandring genom kvinnornas utställning i Köpenhamn; från Iduns specielle referent. — En kvinnobild — utan bild; af H. H-L. — Mamsell »Stifvas »självviskhet»; också en intervju, af Erny. — Då ni annonserar om plats; några råd af *En ungkarl, som söker värdinna*. — Iduns läkareutklär. V: Om våra födoämnen; några allmänna synpunkter, af professor *Robert Tigerstedt*. (Forts.). — Ur notisboken. — Teater och musik. — Far; skiss för Idun af *Elvin Amoen*. — Tidsfördrif

Sidsfördrif.

Redigeras af *Sophie Linge*.

Bidrag mottagas med tacksamhet.

Logogryf.

Ack, jag är nog ej den enda,
Som har gjort ett ledsamt rön,
Att hur skickligt man än för sig,
O tack dock blir världens lön.

Nog jag minns den sköna tiden,
Då jag först såg dagens ljus;
Prisad blef jag då af många
Och fick plats i fina hus.

Det vill säga, om de icke
Vore fina, då jag kom,
Blef det bättre, blott jag ostörd,
Fick regera dagen om.

Fruarna de voro snälla,
Herrarne — comme çà, comme çà! —
Tyckte att min röst var skroflig,
Min parfym ej riktigt bra.

Och så är det, ännu värre
Blir det dock för hvarje dag,
Ty nu vill man mig beskylla
Att jag har en slitvargs drag.

Snart jag blir ur huset jagad.
Då hur värna om mitt lif?
Jo, i bästa fall tar Idun
Mot mig till sitt tidsfördrif.

Först af alla
Vill jag kalla
Fram på skådebanan här
Man, hvars syssla
Är att pyssla
Om sitt garn bland ref och skär.
Så en andra
Som fått vandra
Budskapstung vid Fyris å;
Nu han stannat
Ibland annat
Gammalt godt hos Artur H.
Men jag glömde
Att berömda
Män man presenterar först,
Föreställ er
Att det gäller
Man i skolan allra störst.
Ö i Nordsjön (vik däraf).
Hvad som ljusgrön,
Ter sig bäst i värlig prakt.
Fåtal bara.
Manstark skara,
Som om någon håller vakt.
Spänstig fjäder.
Dåligt väder.
Utaf kroppen klädsam del.
Hvad som prisas.
Hvad som spisas.
Nödigt stöd för en kamel.
Hvad den svaga
Ej vill taga
— Den som svag i hjärnan är —.
Sten som glittrar.
Man som kvittrar.
Verk som tidens märke bär.
Invid kanten
Utaf branten
Varning att vår väg är slut.
Hvar vi mötas
För att blötas
Eller för att spädas ut.
Något rakadt.
Något lakadt.
Hvad en ostra vara bör.
Hur jag snarligt
Och helt varligt
På mitt ordsvall ödmjukt gör.

S. L.

Aritmogryf.

Bokstäfverna i rutorna I—VIII bilda namnet på platsen för ett fredsslut mellan Sverige och en annan makt.

I	8	9	10	1	5	8	18	6	13		
II	9	4	10	8	9	2	6	8	4	6	
III	4	20	2	6	8	9	16	2	10	6	1
IV	5	2	18	11	2	5	14	3	6	15	*
V	11	10	2	3	9	2	6	14	2	5	13
VI	*	4	8	6	1	11	10	18	12	7	*
VII	*	19	18	10	9	21	11	18	10	15	
VIII	*	1	5	9	17	1	10	7	*		

De åtta raderna innehålla namn på: I) en fordom svensk besittning, II) en fältherre, III) en statsman, IV) historiskt namn, V) namn på ett slagfält, VI) platsen för ett fredsfördrags undertecknande, VII) plats, hvarest åtskilligt krigsbyte togs, VIII) platsen för ett vapenstillestånd.

b—g.

Charad.

Mitt första rymden syns oss vara,
När dagens luft är hög och klar.
Då under nattens timmar bara,
Af stjärneljuset fullt den har.

Mitt andra lätt du stenhård finner
Än här, än där i skog och mark;
På slätten han vårt tycke vinner.
För bondens plog är han för stark.

Mitt hela skyddad står och stilla
Samt tittar fram så täck och glad;
I kransen virad bär den lilla
Omkring sitt hufvud fina blad.

J. S.

Lösningar.

Charaden: Slag-regn.
Anagrammet: 1) Dennas, 2) andens, 3) dansen, 4) sanden.
Fyrkantgatan: N E R O
E L I M
R I K A
O M A R
Kamelontgata: Tor, tår, tur, Tyr.
Kapselgatan: Als, Verdun, Tana, Delos, Armenien, Twer, Warthe, Dessau, Weimar, Ise, Grenna, Odense, Speier, Padua, Troja.
Länkgatan: Leksand: le-lek-ek-sand-and.
Mosaikgatan: Hyacint — smaragd: höns-hus, Yxnerum, allmosa, cinober, issörja, nedgång, tålmod.

PICOTS TVÄTTPULVER »Lessive Phenix»
Öfverträffar alla andra tvättmedel!

Klorfritt!
Praktiskt!
Billigt!
25 guldmedaljer

Säljes i $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$ och $\frac{1}{8}$ -kilo-paket med beskrifning å hvarje paket.
Representant för Sverige: Carl R. Matton, Stockholm
Talrika ombud i landsorten.